

Semesterbeskrivelse 2. semester Forår 2018 Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde, Aalborg og København

Oplysninger om semesteret

Skole: Sociologi og Socialt Arbejde

Studienævn: Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde

Studieordning: Kandidatuddannelserne i Socialt Arbejde, Aalborg og København 1. sep. 2017

Semesterets temaramme

Formålet med undervisningen på modul 2 er at udvikle forståelse for og teoretisk viden om socialt arbejde fra forskellige aktørpositioner og organisatoriske perspektiver, samt disses betydning for udviklingen af det sociale arbejde. Desuden er formålet at udvikle forståelse for de udviklingstendenser og sammenhænge, der eksisterer mellem aktørperspektiver, socialfaglige løsningsstrategier, organisatoriske/administrative kontekster, samt disse strategiers, konteksters og rammers betydning for socialt arbejde. Desuden at opnå viden om og forståelse af, hvad samfundsvidenskab er, at opnå et beredskab til at forholde sig videnskabeligt til socialt arbejde – dvs. tilegne sig, redegøre for og vurdere viden om socialt arbejde og opnå forudsætninger for selv at formulere undersøgelsesspørgsmål, designe og gennemføre undersøgelser, herunder at foretage dataindsamling/datakonstruktion, formulere analysestrategier og gennemføre analyser samt drage slutninger heraf – og således indgå i skabelse af viden, samt endelig at opnå forudsætninger for at reflektere videnskabsteoretisk over disse spørgsmål.

Modulet består af i alt 3 fagområder, der afløses gennem et integreret problembaseret projektarbejde:

Aktørperspektiver på socialt arbejde (10 ECTS)

Organisation (10 ECTS)

Videnskabsteori og metode (10 ECTS)

Læringsmål for Modul 2 er:

<i>Viden</i>	• har viden om den socialfaglige og organisatoriske kontekst, som påvirker forskellige centrale aktører i det sociale arbejde• har viden om forskellige aktører, deres positioner og perspektiver, samt disses betydning for udviklingen af det sociale arbejde• har viden om videnskabsteoretiske grundlagsproblemer og metodologier
<i>Færdigheder</i>	• kan analysere forskellige aktørpositioner og disse positioners betydning for det sociale arbejde• kan reflektere over konkrete undersøgelsers videnskabsteoretiske grundlag og anvendte dataindsamlings- og analysemetoder• kan anvende forskellige dataindsamlings- og analysemetoder

Kompetencer

- kan analysere og udvikle en sammenhængende indsats i socialt arbejde under inddragelse af organisatoriske aspekter og med bevidsthed om forskellige aktørperspektiver på indsatsen
- kan undersøge/evaluere og analysere socialt arbejde og velfærdsydelser i såvel dansk som international sammenhæng gennem empiriske studier under anvendelse af og med begrundelse for forskellige typer af adækvate dataindsamlings- og analysemetoder
- er i stand til at tilegne sig og kritisk vurdere eksisterende undersøgelser og forskning med relevans for det sociale arbejde samt formidle forskning på det sociale arbejdes felt

Semesterets organisering og forløb

Modul 2 fortsætter den læringskadence som er etableret på modul 1, hvor der var fokus på teoretisk kendskab og anvendelse af centrale teorier om socialt arbejde, sociale problemer og socialpolitik. I modul 2 bygges der oven på modul 1s teoretiske introduktion. Her er det de tre fagområder Organisation, Socialt arbejde – aktører, og Videnskabsteori og metode, der skal omsættes i et konkret problembaseret projektarbejde, forskellen er at de studerende her skal indsamle egenhændig empiri. På modul 2 arbejdes afvikles de tre fags forelæsninger i begyndelsen af semesteret, der derfor er forelæsningstungt, for at skabe rum for et mere fordybende projektarbejde senere på semesteret, hvor de studerende på dette modul også skal arbejde med egen empiri. Der er 7 forelæsninger til hvert fag og en fælles undervisningsgang på tværs af fagene, samt en semester introduktion.

Klyngeseminarer

Ud over fagområdeundervisningen er der to klyngeseminarer for at understøtte projektskrivningen. Deltagelse i klyngeseminarerne er obligatorisk. Til hvert seminar skal gruppe indsende et kort oplæg relateret til det enkelte seminars tema. På den baggrund vil der blive givet feedback fra en underviser samt medstuderende.

Samlæsning imellem KSA og ERASMUS

Tekst

Ekstra lektion i Videnskabsteori og Metode

Vi har lavet en ekstra undervisningsgang i videnskabsteori. Den er frivillig og kan med fordel følges af alle de studerende, der trænger til at få genopfrisket videnskabsteorien til brug for projektarbejdet og det videre studie.

Idébørs, projektintroduktion og gruppedannelse

I starten af semestret vil der være en dag med projektintroduktion og gruppedannelse. I tilknytning her til er der en idebørs, med oplægsholdere fra forskellige steder fra praksis. Uddannelsen lægger stor vægt på at bygge bro mellem forskning, viden og praksis. Samarbejde mellem omverden og de studerende er et vigtigt element i dette. På idebørsen holder hver oplægsholder et kortere oplæg om hvilken organisation de kommer fra og hvilke problemstillinger, der er særligt relevante og vigtige fra deres perspektiv lige nu. Herefter vil der være mulighed for at de studerende kan stille spørgsmål og diskutere problemstillingerne med oplægsholderne. Det vil være muligt for de enkelte grupper, dels at få inspiration til at vælge problemstilling for deres projekter, dels at indgå i et konkret samarbejde

med de enkelte organisationer.

På projektintroduktionen vil det blive angivet hvilken frist, der er for at indgive projektema og eventuelle vejlederønsker til Maja Lundemark Andersen i Aalborg og Cecilie K. Moesby-Jensen i København. Det er dog langt fra muligt, at alle vejlederønsker kan imødekommes.

Tildeling af vejleder sker så hurtigt som muligt efter den angivne dato for aflevering af projektema. Efter tildeling af vejleder er det de studerendes ansvar at kontakte vejleder. Da uddannelsens vejledere er geografisk tilknyttet til Aalborg og København kan fjernvejledning forekomme.

Uddannelsen opfordrer kraftigt til at der bliver dannet grupper, da antallet af vejledningstimer er fordelt efter gruppestørrelse.

- 1 studerende tildeles 14,5 timer = ca. 3,5 konfrontationstimer
- 2 studerende tildeles 20 timer = ca. 5,0 konfrontationstimer
- 3 eller 4 studerende tildeles 24 timer = ca. 6,0 konfrontationstimer
- 5 studerende tildeles 28 timer = 7 konfrontationstimer

Timerne er inkl. vejleders forberedelse og deltagelse i eksamen.

Projektet skal integrere de tre fagområder "Socialt arbejde aktører", "Organisation" og "Videnskabs-teori og metode". Som led i udarbejdelsen af projektopgaven skal der gennemføres en mindre selvstændig empirisk undersøgelse.

Der skal i opgaven inddrages pensum fra modulet samt elementer fra undervisningen, som er relevante for projektets problemstilling. Der kan eksamineres i hele modul 2's pensum.

Omfang og aflevering af projektrapporten

Projektrapporten må maks. have følgende omfang:

- 1 studerende 120.000 anslag inkl. mellemrum
- 2 studerende 144.000 anslag inkl. mellemrum
- 3 eller 4 studerende 168.000 anslag inkl. Mellemrum
- 5 studerende 192.000 anslag inkl. mellemrum

Resumé: projektet skal inkludere et kort resume på engelsk. Resuméet indgår ikke i bedømmelsen.

Linjeafstand 1½ og skriftstørrelse 12. Vær opmærksom på, at noter, litteraturreferencer- og litteraturlisten indgår ved beregning af omfang af projektet, mens titelblad, indholdsfortegnelse og resumé ikke indgår i beregningen.

Antal typeenheder (anslag) angives på projektets forside. Såfremt projektet overstiger det maksimale antal typeenheder, er projektet dumpet. Det vil derfor ikke blive fremsendt til bedømmelse. Herudover skrives projektets titel, vejleders og den/de studerendes navn på forsiden.

Bilag, der bidrager til en grundigere belysning af metodeovervejelser, interviewguide m.v. kan vedlægges. Men opgaven skal kunne læses, uden at man sætter sig ind i bilagene, og det kan ikke forudsættes, at hverken censor eller vejleder læser bilagene.

Vedr. interviews: Interviews skal ikke vedlægges projektet. Den studerende skal opbevare interviews og skal kunne fremsende cd-rom til censor og/eller eksaminator på opfordring. CD-rom'en skal opbevares i 3 mdr. og derefter destrueres af den studerende.

Projektet afleveres gennem universitetets digitale eksamensportal. Mere information om dette vil blive uploadet på Moodle. Se vejledning på www.de.aau.dk

Eksamen

Projektet evalueres gennem ekstern censur. Eksamensperioden er de sidste par uger af juni.

Eksamen varer 30 min. per studerende inklusiv votering. Eksamen kan indledes med et kort oplæg, der højst må vare 5 min. per studerende. Det kan være oplæg, der supplerer eller problematiserer fremstillingen i projektrapporten.

Semesterdeklaration 2. semester 30 ECTS

	antal	varighed	samlet timetal	Undervisning/ Eget arbejde
Forelæsninger Socialt arbejde -aktører	8	4	32	U
Forelæsninger Organisation	8	4	32	U
Forelæsninger Videnskabsteori og metode	9	4	36	U
Introduktion til modulet	1	4	4	
Egen forberedelse til forelæsninger	26	7	182	E
International social work	1	4	4	U
Idébørs, projektintro	1	6	6	U
Gruppedannelse	1	4	4	U/E
Klyngeseminarer	2	5	10	U
Egen forberedelse til klyngeseminarer	2	7	14	E
Projektarbejde	1	417	417	E
Vejledning	5	1	4	U
Eksamen	1	1	1	U
Forberedelse til eksamen	1	74	74	E
i alt			820	

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Koordinatorer

Aalborg: Maja Lundemark Andersen, maja@socsci.aau.dk

København: Cecilie Kolonda Moesby-Jensen, ckmj@socsci.aau.dk

Sekretær

Kitt Fogh, kitt@socsci.aau.dk

Modulbeskrivelse (en beskrivelse for hvert modul)

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Aktørperspektiver på Socialt Arbejde/Social Work Actors

10 ECTS

Placering

2. Semester

Modulansvarlig

- Maja Lundemark Andersen

Type og sprog

Studiefag og projektmodul

Dansk og engelsk

Mål

Med udgangspunkt i eksempelvis kunde/bruger/klient, socialarbejder, frivillige og forskerpositioners interesser og magtmuligheder indkredses forskellige typer aktører og deres betydning for og indflydelse på det sociale arbejdes praksis.

Viden

- Har viden om den socialfaglige og organisatoriske kontekst, som påvirker forskellige centrale aktører i det sociale arbejde.
- Har viden om forskellige aktører, deres positioner og perspektiver, samt disses betydning for udviklingen af det sociale arbejde.
- Har viden om videnskabsteoretiske grundlagsproblemer og metodologier.

Færdigheder

- Kan analysere forskellige aktørpositioner og disse positioners betydning for det sociale arbejde.
- Kan reflektere over konkrete undersøgelsers videnskabsteoretiske grundlag og anvendte dataindsamlings- og analysemetoder.

Kompetencer

- Kan analysere og udvikle en sammenhængende indsats i socialt arbejde under inddragelse af organisatoriske aspekter og med bevidsthed om forskellige aktørperspektiver på indsatsen.
- Kan undersøge/evaluere og analysere socialt arbejde og velfærdsydelse i såvel dansk som international sammenhæng gennem empiriske studier under anvendelse af og med begrundelse for forskellige typer af adækvate dataindsamlings- og analysemetoder.
- Er i stand til at tilegne sig og kritisk vurdere eksisterende undersøgelser og forskning med re-

levans for det sociale arbejde samt formidle forskning på det sociale arbejdes felt.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Undervisningen i socialt arbejde - aktører tager udgangspunkt i såvel dansk som international forskning. Undervisningen vil både være teori- og casebaseret og vil herigennem skabe et teoretisk fundament for analyse af de forskellige aktørers betydning; og for at øge den studerendes viden om samt evne til at analysere konsekvenserne af at iagttage det konkrete og praktiske sociale arbejde fra en given aktørposition.

Socialt arbejde - aktører knytter an til de to andre områder i modulet; henholdsvis Videnskabsteori og forskningsmetode og organisationssociologi, som også knytter an til feltet socialt arbejde

Herunder beskrives det kort og generelt, hvad modulets faglige indhold består i, samt hvad baggrunden og motivationen for modulet er, hvilket vil sige en kort redegørelse for modulets indhold og berettigelse.

Hensigten er at skabe indsigt i det enkelte modul for den studerende og at skabe mulighed for at forstå modulet i forhold til det øvrige semester og uddannelsen som helhed.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Aktørperspektiver indeholder 10 ECTS, som dels omsættes i forelæsninger og dels projektarbejde. Der er flest forelæsninger i starten af modulet.

Deltagere

- Studerende fra Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde
- Studerende fra Erasmus Mundus MA Advanced Development in Social Work – delvis-samlæsning

Se mere under de specifikke lektioner.

Semesteraktiviteter på 2. semester

Modul introduktion

København: Cecilie Moesby-Jensen og Mia Arp Fallov

Aalborg: Maja Lundemark Andersen

Projektbørs

København: Cecilie Moesby-Jensen og Mia Arp Fallov

Aalborg: Skolen for Sociologi og Socialt Arbejde

Gruppedannelse

København: Cecilie Moesby-Jensen og Mia Arp Fallov

Aalborg: Maja Lundemark Andersen

Klyngeseminar 1

København: Cecilie Moesby-Jensen og Mia Arp Fallov

Aalborg: Andreas Møller Jørgensen og Maja Lundemark Andersen

Klyngeseminar 2

København: Cecilie Moesby-Jensen og Mia Arp Fallov

Aalborg: Andreas Jørgensen og Maja Lundemark Andersen

Fællesundervisning

København: Ninna Meier, Søren Juul og Cecilie Moesby-Jensen

Aalborg: Ninna Meier, Søren Juul og Maja Lundemark Andersen

Modulaktiviteter på Aktørperspektiver på Socialt Arbejde

Samlæsning imellem KSA og Erasmus Mundus

Lektion A

Underviser: Mette Rømer, Lars Uggerhøj og Helle Johansen

Lektion C

Underviser: Søren Juul

Recognition and judgement in social work.

The lesson is a discussion of the forms of judgement which today dominate ideas and practices in the social institutions and function as a regulative idea for practice. The perspective is critical theoretical and anchored in the idea of recognition which the German philosopher GWF Hegel formulated in the beginning of the 19th century, and which philosophers of our own time have rethought and reformulated - not least the German philosopher Axel Honneth.

5. European Journal
social work.pdf

Lektion D

Underviser: Lars Uggerhøj og Maja Lundemark Andersen

Power relations and service user perspectives

Service users over the past 15-20 years have changed position from being clients to becoming users. The change has raised a debate of how this new position influences their status and their relationship to social workers and authorities. But also how and if the change in position and the development of social work can influence the build in power relations between authorities and service users. During the lecture we will examine and discuss both studies of service user needs in and experiences from social work and findings and understandings of whether or how the professional social worker is able to handle the challenges of involving service users more and of working with power in his/her everyday practice.

Literature:

Uggerhøj, Lars (2014) Cap. 13. 'The Powerful meeting between Social Workers and Service Users: Needs, Barriers and Possibilities in Participation Processes in Agency Settings' in Matthies, Aila-Leena and Uggerhøj, Lars 'Participation, Marginalization and Welfare Services – Concepts, Politics, and Practices Across European Countries, Ashgate, England (18 pages) ISBN 9781409463528

Andersen, M.L.(2016) Who is in need of empowerment? Social Work with Young people with ADHD. Revista de Asistentia Sociala, Anul XV, No 2/2016 pp 109-122

Lektion E

Underviser: Kjeld Høgsbro

Power relations – disability politics and rehabilitation

Disability politics has a long history where user organizations have tried to influence national and international institutions as regard international conventions and the development of national public services. The course will investigate different aspect of this development and look at factors that influence both our basic understanding of disability and the rehabilitation programs that has been developed on the national level.

The lesson will focus on the history of user organizations and their influence on how we understand disability and rehabilitation today, the relation between sociological theory and social movements in the field and the different changes in international conventions and discourses. Further it will draw into attention the influence of diagnostics on the way we look at etiology and causes and its influence on illness narratives, stigma and identity.

Høgsbro K. 2012. Social Policy and Self-help in Denmark - a Foucauldian Perspektive. International Journal of Self Help & Self Care 6 (1): 43-64.

Thomas C. 2007. Sociologies of Disability and Illness.: Palgrave-Macmillan. S. 15-48.

Lektion 1

Underviser: Lars Uggerhøj og Maja Lundemark Andersen

Praksisforskning og socialt arbejde – når flere aktører samarbejder

Dokumentation, evaluering og forskning indgår i højere og højere grad i kvalificeringen, udviklingen og vurderingen af det sociale arbejdes praksis. Denne interesse kan få som konsekvens, at forskerne populært sagt producerer "hit and run" forskning og praksis primært bliver konsumenter af forskning. Derfor tales der samtidig om, at forskning, uddannelse, praksis og brugere bør indgå i samarbejdsrelationer, hvorved forskningen får karakter af en proces, som både udvikler forskningen og skaber grobund for en mere vidensbaseret praksis. Rammen for denne type undersøgelse og udvikling omtales ofte som praksisforskning.

Praksisforskning er et møde mellem flere aktører i det sociale arbejdes felt: forskere, undervisere, praktikere og brugere. Aktører som har forskellige opgaver, interesser og mål og derfor stiller krav om respektfuldt samarbejde. Praksisforskningen i en dansk sammenhæng har primært haft sigte på at involvere forskere og praktikere i socialt arbejde som aktører. Derimod er brugerne ikke i samme grad indgået i udviklingen og diskussionerne. Brugere i og af socialt arbejde kan bidrage med særlige former for viden, som kan kvalificere det sociale arbejde yderligere. Det betyder, at brugere af

socialt arbejde også kan betragtes som aktører såvel i praksisforskning som i den generelle vidensudvikling i socialt arbejde. Denne inddragelse som aktører i forskningen kan skabe et produktivt udbytte - både i praksisforskningsprocessen og i den faktiske konstruktion af muligheder for produktive partnerskaber mellem bruger, profession og forsker.

Undervisningen tager udgangspunkt i definitioner af og forskning i praksisforskning og praksisforskningsmetoder, i behov for kvalificering og vidensudvikling af praksis samt de forskellige og fælles interesser og påvirkninger samt barrierer og muligheder, der viser sig i de forskellige positioner, når praksis, forskning og brugere skal samarbejde.

Litteratur:

Beresford, P., Adshead, L. and Croft, D. (2006) Palliative Care Social Work and Service users - Making Life Possible (19 sider) Jessica Kingsley Publishers, London (Kompendium)

Beresford, Peter Service Users' Knowledges and Social Work Theory: Conflict or Collaboration? (15 sider), British Journal of Social Work Vol. 30 2000 p.: 489-503. (Kompendium)

Beresford, Peter User Involvement in research: Exploring the challenges (12 sider), Nursing Times Research 2003 8:36. Jan 2001. (Kompendium)

Beresford, Peter and Croft, Suzy Service Users' Knowledges and the Social Construction of Social Work (23 sider), Journal of Social Work 2001 1:295. (Kompendium)

Kildedal, Karin (2010) Aktionsforskning – i den kommunale praksis. En af vejene vej til læring og udvikling i arbejdet med udsatte familier (kompendium bind 2)

Nielsen, J.C. Ry & Repstad P. (1993) fra nærhet til distanse og tilbake igjen – Om å analysere sin egen organisasjon i Nielsen, J.C. Ry Anderledes tanker om livet i organisationer, Nyt fra samfundsvidenskaberne (kompendium bind 2)

Ramian, Knud (2003) Praksisforskning som læringsrum i det sociale arbejde, Uden For Nummer 4. årg., nr. 7 (kompendium bind 2)

Uggerhøj, Lars (2011) What is practice research, Social Work & Society, vol. 9, no. 1. Kan downloades på: <http://www.socwork.net/sws/article/view/6/19>

Lektion 2

Underviser: Merete Monrad

Professionelle som aktører med fokus på holdninger

Professionelle som aktører i socialt arbejde diskuteres ud fra det socialpsykologiske kernebegreb: holdning. Der gøres opmærksom på ligheden med Bourdieus habitusbegreb, således at det vises, hvorledes holdninger hænger sammen med både samfundsstrukturelle forhold og individuelle biografier. Der foretages en kortfattet introduktion til teorier om holdninger, hvor der lægges vægt på at opfatte holdninger som sammensat af henholdsvis viden, værdier og følelser samt handletendens. Det gennemgås, hvordan holdninger forstås teoretisk, og hvordan de tre komponenter kan bruges som indgang til at analysere såvel det professionelle samarbejde, det tværprofessionelle samarbejde som samarbejdet mellem brugere og professionelle. I den forbindelse vil følgende temaer blive berørt:

- Professionelles uenighed – uenighed som et grundvilkår for arbejde inden for relationsprofes-

sionerne.

- Professionelles forskellige fagligheder og tværfaglige samarbejde
- Pædagogers og småbørnsforældres holdninger

Endvidere behandles spørgsmålet om følelsers betydning for professionelle som aktører.

Litteratur:

Ejrnæs, Morten & Merete Monrad 2013: Profession, holdning og habitus: Forholdet mellem pædagogers og forældres holdninger til pædagogiske spørgsmål i daginstitutioner, *Dansk Sociologi*, 24(3). (s. 69 – 80) (12 s.)

Ejrnæs, Morten (2006). Faglighed og tværfaglighed. vilkårene for samarbejdet mellem pædagoger, sundhedsplejersker, lærere og socialrådgivere. København: Akademisk forlag. s. 13-30 og 199-221. (41 s.)(ISBN 87-500-3838-9).

Ejrnæs, Morten. (2008): Teori og empati - faglighed i relationsprofessionerne. I: At forstå det sociale - sociologi og socialt arbejde., eds. Michael Hviid Jacobsen, Keith Pringle, s. 127-157. København: Akademisk forlag. (31 s.). (ISBN-13:9788750039655)

Katzenelson, Boje (1994). Homo socius. grundlaget for menneskeligt samkvem. socialpsykologisk grundbog. København: Gyldendal. s. 153-171 (19 s.)(ISBN 87-00-1768-8).

Liebst, Lasse Suonperä & Merete Monrad. (2008): Imellem empati og depersonalisering. en følelsessociologisk analyse af tayloriseringens konsekvenser for hjemmeplejere, i *Tidsskrift for Arbejdsliv*, 1, 56-71. (16 s.)

Olsen, Henning (2008) Holder holdninger? Holdningsbegreber og holdningsmålinger. København: Akademisk forlag. Kapitel 2 s. 19-48 (30 s.). (ISBN 978-87-500-4090-3)

Lektion 3

Underviser: Liesanth Nirmalarajan.

Aktører i socialt arbejdes krydsfelter – kombinationsparadigmer mellem det sociale og sundhedsfaglige arbejde. - Nærmere program følger

Lektion 4

Underviser: Kjeld Høgsbro og Lars Skov Henriksen

De frivillige aktører i det sociale arbejde

Kursusgangen vil se på den frivillige indsats i velfærdssamfundet, den sociale funktion, dens former og dens aktører. Det drejer sig både om det frivillige arbejde der lægges i foreningslivet og dets betydning for social integration og løsning af sociale problemer, og det drejer sig også om patientorganiseringer, krisecentre, filantropiske organisationer og lokale frivillige organisationer med et mere specifikt socialt formål. Kursusgangen vil se på hvad vi ved om det samlede frivillige sociale arbejdes forskellige former, deres udbredelse, egenart og samfundsmæssige betingelser. Kursusgangen vil tillige diskutere deres rolle og funktion som aktører indenfor det sociale arbejde.

Litteratur:

Fridberg T, Skov Henriksen L, and Qvist H-P. 2013. Udviklingen i frivilligt arbejde 2004-2012. Co-

penhagen: SFI. (s. 7-52)

Henriksen, Lars Skov (2014): Det civile samfund. I Bent Greve, Jørgen Elm Larsen og Anja Jørgensen (red.): Det danske samfund. Kbh.: Hans Reitzels Forlag. s. 87-112.

Karlsson M. 2002. Själv men inte ensam - om självhjälpsgrupper i Sverige.: Stockholms Universitet. (s. 49-73/101).

Rikke Egaa Jørgensen & Silla Marie Mørch Sievers: Mellem arbejde og 'off-day' – tvetydighedens muligheder I sociale virksomheder. Tidsskrift for Arbejdsliv, 17(3):48-62

Stokken R, Barstad J, and Thokle G. 2012. Impeding or Promoting a Grassroots Phenomenon? On Self-help Projects as Public Sector Means in Norway. International Journal of Self Help & Self Care 6 (1): 89-113.

Supplerende litteratur:

Abrahamsen KS. 1995. Felles skjebne - felles løft. Oslo: Universitetsforlaget.

Anker J. 1995. De frivillige sociale organisationer. Copenhagen: SFI.

Anker J, and Koch Nielsen I. 1995. Det frivillige arbejde. Copenhagen: SFI.

Anker J, Munk A, Koch-Nielsen I, and Raun M. 2001. De sociale puljer - en tværgående analyse af Socialministeriets puljemidler. København: Socialforskningsinstituttet.

Bundesen P, Skov Henriksen L, and Jørgensen A. 2001. Filantropi, Selvhjælp og Interesseorganisering. Frivillige organisationer i dansk socialpolitik 1849-1990erne. Odense: Odense Universitetsforlag.

Eliasoph, Nina (2009): Top Down Civic Projects Are Not Grass Roots Associations: How The Differences Matter In Every Day Life. Voluntas, 20(3): 291 – 308.

Frederiksen, Morten: Dangerous, Commendable or Compliant. How Nordic People think about Volunteers as Providers of Public Welfare Services. Voluntas, 26(5): 1739-1758

Garrow, Eve E. and Yeheskel Hasenfeld (2014): Social Enterprises as an Embodiment of a Neoliberal Welfare Logic. American Behavioral Scientist, 58(11): 1475-1493.

Gruber T, and Villadsen K. 1997. Kvalitet i det frivillige sociale arbejde. Copenhagen: SFI.

Habermann U, Ibsen B, Gruber T, Villadsen K, and Hansen H. 1997.

Frivilligt socialt arbejde i fremtidens velfærdssamfund. Copenhagen: Socialministeriet.

Henriksen, Lars Skov, Steven Rathgeb Smith og Annette Zimmer (2012): At the Eve of Convergence? Transformations of Social Service Provision in Denmark, Germany, and the United States. Voluntas. Vol. 23, no. 2, s. 458-501.

Høgsbro K. 1992. Sociale Problemer og Selvorganiseret Selvhjælp i Danmark. København: Samfundslitteratur.

----- . 1995. Professionalismen og de frivillige i det sociale arbejde. In Frivillig organisering i Norden, eds K Klaudi Klausen and P Selle TANO.

----- . 1997. De moderne sociale netværk og deres indflydelse på de lokale udviklingsprojekter. In Sammenbrud eller Sammenhold, eds TJ Hegland, L Skov Henriksen, C Juul Kristensen and HK Krogstrup Århus: Akademisk Forlag.

----- . 2012. Social Policy and Self-help in Denmark - a Foucauldian Perspektiv. International Journal of Self Help & Self Care 6 (1): 43-64.

Ibsen B. 1992. Frivilligt arbejde i idrætsforeninger.: Danmarks Højskole for Legemsøvelser.

Klausen KK, and Selle P. 1995. Frivillig organisering i Norden. Otta: TANO.

Koch Nielsen I, Skov Henriksen L, Fridberg T, and Rosdahl D. 2005. Frivilligt Arbejde. Copenhagen: SFI.

Powell TJ. 1994. Understanding the self-help organisation.: Sage.
Powell TJ. 1994. Self-Help Research and Policy Issues. In
Understanding the Self-Help Organisation - Framework and Findings, ed TJ Powell Sage.
Skov Henriksen L. 1996. Lokal frivillig organisering i nye omgivelser.:
Alfuff, Aalborg Universitet.

Eksamen

Mundtlig gruppeeksamen med ekstern censur på baggrund af skriftlig projektrapport, som integrerer de tre fag.

Vurderingskriterier
karakteren 12:

Gives for den fremragende præstation, der i forhold til ovenstående læringsmål demonstrerer en udtømmende opfyldelse af kursets målsætninger, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

karakteren 02:

Gives for den minimalt acceptable grad af opfyldelse af de ovenstående læringsmål for kurset.

Modulbeskrivelse (en beskrivelse for hvert modul)

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Organisation/Organization
10 ECTS

Placering

2. Semester

Modulansvarlig

- Janne Seemann
- Ninne Meier

Type og sprog

Studiefag og projektmodul
Dansk og engelsk

Mål

Formålet med faget er at bibringe deltagerne et grundlæggende teoretisk overblik over organisationsteorien og en indsigt i konkrete, organisatoriske temaer og problemfelter med henblik på anvendelse i såvel projektarbejde som arbejdspraksis. Sigtet er at udruste deltagerne med en kapacitet til systematisk at beskrive konkrete organiserede sammenhænge, udvikle organisationsteoretiske forklaringer og fortolkninger samt reflektere over de mulighedsbetingelser dette skaber. Formålet er desuden at give deltagerne forståelsesrammer, der muliggør kritisk refleksion over de organisations- og ledelsesformer, som man møder og praktiserer i sin dagligdag.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Fagets centrale pointe er, at et fænomen som organisation ikke er en fast størrelse, men tager sig forskelligt ud afhængig af hvilket teoretisk perspektiv, der anlægges. På faget præsenteres og diskuteres derfor **forskellige teoretiske perspektiver** – det være sig et strukturperspektiv, kulturperspektiv, institutionsperspektiv, ledelsesperspektiv, forandringsspektiv, netværksperspektiv m.fl. Med disse forskellige perspektiver lægges grunden for en differentieret og dynamisk forståelse af præmisserne for at organisere – og der skabes muligheder for at forstå det komplekse samspil mellem individer i organisationer, organisation og individ, organisation og omverden, organisation og samfund. Grundantagelsen for faget er, at den organisatoriske kontekst er en kompleks størrelse – den lader sig ikke beskrive med enkle generelle modeller, og lader sig ikke påvirke med ét fast sæt af værktøjer. Derfor handler det om at blive i stand til at bruge forskellige teoretiske 'briller' til at få øje på forskellige aspekter og problemstillinger i organiserede sammenhænge, og om at få blik for sammenhængen mellem organisationsteoretiske 'briller' og de handlemuligheder, man har som organisatorisk og ledelsesmæssig aktør. Det er dét dette fags indhold giver mulighed for.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Et ECTS-point svarer til 28 timers studiearbejde. Specialiseringens samlede timeomfang er derfor 280 timer for 10 ECTS og 560 timer for 20 ECTS.

Tabel for aktivitet, forudsætning er en 2 mands gruppe.

Aktivitet	Antal	Varighed i timer	Samlet timetal	Undervisning (U)– Eget arbejde (E)
Forelæsninger	14	2	28	U
Øvelser	8	2	16	U
Læsning, forberedelse til forelæsning	13	8	104	E
Forberedelse til øvelser	8	3	24	E
Vejledning	4	1,5	6	U
Gruppearbejde	51	7,5	381	E
Eksamen (20 ECTS)	1	1	1	E
Totalt antal timer på semesteret			560	U=50, E=510

Som det fremgår af ovenstående er der en klar forventning om, at den studerende forbereder sig til de enkelte forelæsninger og øvelser.

Den afsatte tid til vejledning kan antage to former enten vejledning af den enkelte gruppe eller klyngevejledning af flere grupper. I forbindelse med klyngevejledning skal de studerende være indstillet på at opponere på hinandens projekter. Hvorvidt dele af projektvejledningen skal foregå som klynge-

vejledning besluttet af den kursusansvarlige.

Projektarbejdet forventes at have et omfang på ca. 2 ½ måned (51 arbejdsdage).

Deltagere

- Studerende fra Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde
- Studerende fra Erasmus Mundus MA Advanced Development in Social Work – delvis samlæsning

Se mere under de specifikke lektioner.

Deltagerforudsætninger

Der kræves ingen andre forudsætninger end de generelle adgangskrav til uddannelsen for at deltage på specialiseringen. Dog vil det være en fordel at have opnået et godt kendskab til især kvalitative (f.eks. casestudiet som forskningsstrategi) og kvantitative metoder, da anvendelsen heraf er yderst relevante til at behandle specialiseringens problemstillinger.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Til dette modul anvendes følgende grundbøger:

Grundbog 1: Dag Ingvar Jacobsen & Jan Thorsvik (2008): Hvordan organisationer fungerer? Indføring i organisation og ledelse, København, Hans Reitzels Forlag

Grundbog 2: Signe Vikkelsø & Peter Kjær (2014): Klassisk og moderne organisationsteori. København, Hans Reitzels Forlag

Artikler: Bliver løbende lagt på moodle som fil knyttet til relevante lektioner - tjek altid på moodle.

Casearbejde: forelæsningerne kombineres med casearbejde, som integreres i undervisningen. Vi arbejder med forskellige cases, disse er også tilgængelige via moodle.

OBS: For holdet i KBH følges planen som beskrevet ovenfor. For Ålborg holdet er første forelæsning integreret med den internationale master Advances, således at Ålborg holdet får en 1 lektion kaldet Organisations as a frame for social work som intro-forelæsning, som lektion 2 får forelæsning om Organisationsstrukturer og derefter følger planen.

Lektion 1

Underviser: Janne Seemann

Intro, organisationsteoriens historiske udvikling, samt organisationsstrukturer

Formål a: At introducere til fagets indhold og pædagogik – samt give et kort overblik over organisationsteoriens historie og det organisationsteoretiske felt via præsentation af væsentlige organisatoriske tematikker og perspektiver.

Formål b: At gennemgå de vigtigste strukturmodeller (fra bureaukrati til moderne fleksible organisati-

oner) samt give en introduktion til teorier om organisationsdesign. Centrale teoretiske figurer er Max Weber, Frederick Taylor og Henry Mintzberg

Indhold:

- Strukturer, kulturer og processer i organisationer
- Udgangspunkt i Taylor, Weber og Mintzberg.
- Modeller og stereotyper af organisationer
- Organisationsstruktur
- Strukturbegrebet
- Strukturdimensioner
- Taylorismens/Fordismens principper for organisationsstruktur
- Den bureaukratiske organisationsform (Weber)
- Om "Structures in Fives" (Mintzberg)

Litteratur:

Grundbog 1 kap. 1, 3

Grundbog 2 kap 1; kap 2,3,4, 7

Supplerende litteratur:

H. Mintzberg (1983): *Structure in Fives*, Prentice Hall

Hatch, kapitel 2: "A brief history of organization theory", s. 19-53 [35 sider, inkl. 6 siders referencer]

Hatch, M.J. (2012): *Organisationer – en meget kort introduktion*, Frederiksberg: Samfundslitteratur

Chia, R. (1995): "From Modern to Postmodern Organizational Analysis", *Organization Science*, vol. 16 (4), pp. 579-604

Brunsson, N. & Olsen, J.P. (1998): "Organization Theory: Thirty Years of Dismantling, and then?", I: Brunsson & Olsen (red.): *Organizing Organizations*, Bergen: Fakkbokforlaget

Morgan, G. (2006): *Images of Organization*, London: Sage

Clegg, S.R, Hardy, C., Lawrence, T.B. & Nord, W.R. (2013): *The Sage Handbook of Organization Studies*, Sage Publications

Tsoukas, H. & Knudsen, C. (2005): *The Oxford Handbook of Organization Theory*, Oxford: Oxford University Press

Elting, M. (2009): "Organisationer i teoriehistorisk perspektiv", I: M. Elting & S. Hammer: *Ledelse og organisation*, Frederiksberg: Samfundslitteratur

Bakka, J.F. & Fivelsdal, E. (2002): "Organisationsteoriens korte historie", I: Bakka & Fivelsdal: *Orga-*

nisationsteoriens klassikere, Kbh.: Handelshøjskolens Forlag

Mejlby, P., Nielsen, K.U. & Schultz, M. (1999): *Introduktion til organisationsteori – med udgangspunkt i Scotts perspektiver*, Frederiksberg: Samfundslitteratur

Frankel, C. & Schmidt, K. (red.) (2011): *Organisationsanalyse*, Frederiksberg: Samfundslitteratur

Dinitzen, H.B. & Jensen, L. K. (2010): "Organisationsteori i et historisk perspektiv", I: Dinitzen & Jensen *Organisation og ledelse*, København: Hans Reitzels Forlag

Hatch, kapitel 4: "Organizational social structure", s. 90-125 [37 sider, inkl. 5 siders referencer]

Hatch, kapitel 9, afsnit 2: "How do you design an organization?", s. 271-289 [19 sider]

Vikkelsø & Kjær, kapitel 3, P. Kjær: "Scientific Management"

Bakka, F. B. & Fivelsdal, E. (2010): "Formel struktur", I: Bakka & Fivelsdal: *Organisationsteori*, Kbh.: Handelshøjskolens Forlag

Bakka, F. B. & Fivelsdal, E. (2010): "Organisationsform og omverden", I: Bakka & Fivelsdal: *Organisationsteori*, Kbh.: Handelshøjskolens Forlag.

Dinitzen, H.B. & Jensen, L. K. (2010): "Omverden og struktur", I: Dinitzen & Jensen *Organisation og ledelse*, København: Hans Reitzels Forlag.

Drejer, R. (2013): "Struktur: Fordeling og koordination", I: C. Frankel og K. Schmidt (red.) *Organisationsanalyse*, Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Jespersen, P. K. (1996): *Bureaukratiet – magt og effektivitet*, København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Taylor, F. (2010 [1916]): "The Principles of Scientific Management" ", I: J.M. Shafritz & J.S. Ott: *Classics of Organization*, 4.th ed., Harcourt.

Weber, M. (2010 [1922]): "Bureaucracy", I: J.M. Shafritz & J.S. Ott: *Classics of Organization*, 4.th ed., Harcourt.

Burns, T. og Stalker, G.M (2010 [1961]): "Mechanistic and Organic Systems", I: J.M. Shafritz & J.S. Ott: *Classics of Organization*, 4.th ed., Harcourt.

Mintzberg, H. (2010 [1979]): "The Five Basic Parts of the Organization", I: J.M. Shafritz & J.S. Ott: *Classics of Organization*, 4.th ed., Harcourt.

Mintzberg, H. (1980): "Structure in 5's: A synthesis of the research on organization design", *Management Science*, 26 (3)

Mintzberg, H. (1983): *Structures in Fives: Designing Effective Organizations*. Englewood Cliffs: Prentice Hall.

Lektion F (sammenlæsning imellem KSA og Erasmus Mundus)

Underviser: Janne Seemann

Organisationskultur og Caseøvelse (KBH)

Organization as a frame for social work (AAL – samlæsning med Erasmus Mundus)

Formål: At præsentere organisationen i et organisationskulturelt perspektiv. Dvs. som en kulturel orden funderet på kollektiv meningsgørelse, unikke værdier, indforståede normer, udtalte grundlæggende antagelser, ceremonielle ritualer og synlige artefakter, der alt sammen giver mere eller mindre fælles opfattelser af, hvordan 'verden' hænger sammen og hvordan man bør handle i den. Forelæsningen præsenterer forskellige kulturperspektiver men lægger hovedvægten på klassikeren E.H. Schein. Der suppleres med en øvelse i kulturanalyse.

Indhold:

- Hvad er organisationskultur? (forskellige kulturelle tilgange, definitioner, hvorfor organisationskultur, excellente organisationers særtræk)
- Organisationskulturers udtryk og indhold
- Artefakter, værdier, normer og grundlæggende antagelser
- Lederen som kulturskaber
- Andre kulturbærende elementer
- Kort om organisationskultur og forandring
- Kulturproblemer og kulturkonflikter
- Metoder til påvirkning af organisationskultur

Case Indsco – en kulturanalyse af Industrial Supply Corporation

Litteratur:

Grundbog 1 kap. 4; kap. 2, 5 og 10 (ekstensivt)

Grundbog 2 kap 10; kap 12 (ekstensivt)

Jan Molin (1977): Industrial supply corporation. (Kompendium bind 1)

Vikkelsø & Kjær, kapitel 10, M. Schultz: "Organisationskultur", s. 209-232 [24 sider, inkl. 5 siders referencer]

Supplerende litteratur:

Hatch, kapitel 6: "Organizational culture", s. 158-199 [42 sider, inkl. 6 siders referencer]

Bakka, F. B. & Fivelsdal, E. (2010): "Organisationskultur", I: Bakka & Fivelsdal: *Organisationsteori*, Kbh.: Handelshøjskolens Forlag

Alvesson, M. (2013): *Understanding Organizational Culture*, London mfl.: SAGE

Alvesson, M. & Sveningsson, S. (2008): *Changing Organizational Culture*, Routledge: London & New York

Dinitzen, H.B. & Jensen, L. K. (2010): "Virksomhedskultur og etik", I: Dinitzen & Jensen *Organisation og ledelse*, København: Hans Reitzels Forlag

Skovgaard, N. (2013): "Kultur: Grundlæggende antagelser", I: C. Frankel og K. Schmidt (red.) *Orga-*

nisationsanalyse, Frederiksberg: Samfundslitteratur

Hansen, H. (2014): "Kultur", I: H. Hansen *Kommunikation skaber din organisation*, København: Hans Reitzels Forlag

Hofstede, G. (2010): *Kulturer og organisationer*, København: Djøf Forlag

Geertz, C. (1993[1973]): *The Interpretation of Cultures*, London: Fontana Press

Smircich, L. (1983): "Concepts of Culture and Organizational Analysis." *Administrative Science Quarterly*, 28(3), pp.339-358

Hasse (2011): *Kulturanalyse i organisationer*, Frederiksberg: Samfundslitteratur

Schein, E. (2010[1986]): *Organisationskultur og ledelse*, København: Valmuen

Schulz, M. (2000): *Kultur i organisationer. Funktion eller symbol*, København: Handelshøjskolens Forlag

Martin, J. (1992): *Cultures in Organizations. Three perspectives*, New York: Oxford Uni Press

Martin, J. (2002): *Organizational Culture: Mapping the Terrain*, Thousand Oaks, CA.: Sage

Gleerup, J. (2008): "Ledelse af kultur i organisationer", I: Sørensen, E.E., Hounsgaard, L., Ryberg, B. & Andersen, F.B. (red.), *Ledelse og læring i organisationer*, København: Hans Reitzels Forlag

Ashkanasy, N., Wilderom, C & Petersoin, M. (red.) (2010): *The Handbook of Organizational Culture and Climate*, Thousand Oaks, CA: Sage

Petersen, C. H. (2008): *Stolthed og fordom, Kultur- og identitetsarbejde ved skabelsen af en ny sengeafdeling gennem fusion*, Dansk Sundhedsinstitut, DSI rapport 2008.01.

Lektion 2

Underviser: Ninna Meier

(Ny)Institutionel Organisationsteori

Formål: at præsentere institutionel teori som et perspektiv på organisationer, herunder særligt relationen mellem organisation og omverden, organisatoriske felter og institutionelle logikker, samt kernebegreber som legitimitet, isomorfisme, dekobling, hykleri og translation.

Case: Organisationsteorier i praksis – omorganiseringen af apopleksiområdet i Danmark (uploades)

Grundbog 1 kap 6 "Organisation og omgivelser"

Grundbog 2 kap 11: "Institutionel teori"

Artikel Røvik, K. A. (2011): "From Fashion to Virus: An Alternative Theory of Organizations' Handling of Management Ideas", *Organization Studies* 2011, (32:5), pp. 631-654 [23 sider, inkl. 1 sides reference].

Supplerende litteratur:

- Powell, W.W. & DiMaggio, P.J. (red.) (1991): *The New Institutionalism in Organizational Analysis*,

Chicago: University of Chicago Press.

- Meyer, J.W. & Rowan, R. (1977): Institutionalized Organizations: Formal structure as myth and ceremony, *American Journal of Sociology*, 83(2), pp. 340-363.
- DiMaggio, P.J. & Powell, W.W. (1983): "The Iron Cage Revisited...", *American Sociological Review*, 48(2), pp. 147-160.
- Scott, W.R. (2008/1995): *Institutions and Organizations*, Thousand Oaks: Sage.
- Brunsson, N. (2003): "Organized Hypocrisy", I: B. Czarniawska & G. Sevón (red.): *Northern Lights*, København: Copenhagen Business School Press.
- Mik-Meyer, N. & Villadsen, K. (2007): "Nyinstitutionel teori: Myter og legitimitet", I: Mik-Meyer & Villadsen *Magtens Former*, København: Hans Reitzels Forlag.
- Nielsen, J. A., Mathiassen, L. & Newell, S. (2014): "Theorization and Translation in IT Institutionalization: Evidence from the Danish Home Care", *MIS Quarterly* 38:2, pp. 165-186.

Lektion 3

Underviser: Ninna Meier

Organisatorisk forandring i et procesperspektiv

Formål: At præsentere et proces perspektiv på organisationer og organisationsforandring, dvs at organisationer skabes, genskabes og forandres over tid af de mennesker, der interagerer i dem og med dem. Dette indebærer en opmærksomhed på processer, praksis, forandring og stabilitet – et blik for at organisationer er resultater af mangfoldige, kontinuerlige organiseringsprocesser. Forandringsprocesser er ikke undtagelsen i offentlige organisationer, forandring er det stabile, det gennemgående træk. Men hvordan kan vi forstå forandringsprocesser i organisationer?

Lektionen præsenterer forskellige perspektiver på organisationer, organiseringsprocesser og forandringsprocesser i organisationer fra et organisationssociologisk/organisationsteoretisk perspektiv.

Case: Organisationsteorier i praksis – omorganiseringen af apopleksiområdet i Danmark (uploades)

Litteratur:

Grundbog 1: intet særskilt kapitel

Grundbog 2: kap. 13 "Proces, emergens og meningskabelse", 23 "Organisationsforandring"

Artikel: Langley, A. et al (2013): PROCESS STUDIES OF CHANGE IN ORGANIZATION AND MANAGEMENT: UNVEILING TEMPORALITY, ACTIVITY, AND FLOW. *Academy of Management Journal*, Vol. 56, No. 1, 1–13.

Supplerende litteratur:

Strauss, A (1988): The Articulation of Project Work: An Organizational Process. *The Sociological Quarterly*, vol 29, (2), pp.163-178.

Weick, Sutcliffe, and Obstfeld (2005): Organizing and the Process of Sensemaking. *Organization Science* 16(4), pp. 409–421

TSOUKAS, H. AND CHIA, R. (2002): On Organizational Becoming: Rethinking

Organizational Change. *ORGANIZATION SCIENCE*, Vol. 13, No. 5, pp. 567-582.

March, J. G. (1981): "Footnotes to Organizational Change", *Administrative Science Quarterly* 26, pp. 563-577

Lektion 4

Underviser: Ninna Meier

Om Ledelse, arbejde og samarbejde

Formål: formålet med lektionen er at give et overblik over organisations sociologiske perspektiver på ledelse, arbejde og samarbejde. Centrale spørgsmål: Hvad er ledelse som organisatorisk fænomen? Hvad kendetegner ledelsesarbejde? Hvordan er ledelse forbundet med strategi, koordinering, magt, relationer, beslutninger og det arbejde, som skal ledes? Hvordan kan man studere, analysere og forstå arbejdsprocesser?

Hvem laver arbejde i moderne organisationer og hvad er det for typer af arbejde, der laves? Lektionen præsenterer forskning i ledelsesarbejde og arbejds sociologi og fokuserer især på ledelse som *arbejdspraksis*, der primært foregår i interaktioner, og som altid er indlejret i en konkret organisatorisk kontekst.

Via arbejdet med casen og de teoretiske perspektiver skal vi diskutere hvordan ledelse og arbejde forholder sig til centrale organisations sociologiske emner som koordinering, videndeling, samt relationer/relationelle aspekter.

Case: Organisationsteorier i praksis – omorganiseringen af apopleksiområdet i Danmark (uploades)

Litteratur:

Grundbog 1 kap 12

Grundbog 2 kap 28

Strauss, A (1993): *Continual Permutations of Action*. Kapitel 3: Work and the Intersection of Forms of Action, pp. 81-106.

Artikler:

Crevani et al (2010) Leadership, not leaders: On the study of leadership as practices and interactions. *Scandinavian Journal of Management*, 26, 77—86

Barley, S. R., & Kunda, G. (2001). Bringing work back in. *Organization Science*, 12(1), 76-95.

Supplerende litteratur:

Ashforth, B. E., & Kreiner, G. E. (1999). "How can you do it?": Dirty work and the challenge of constructing a positive identity. *Academy of Management Review*, 24(3), 413-434.

Brown, J. S., & Duguid, P. (2001). Knowledge and organization. *Organizational Science*, 12(2), 198-213.

Gittell, J. H., & Weiss, L. (2004). Coordination networks within and across organizations: A multi-level

framework. *Journal of Management Studies*, 41(1), 127-153.

Hochschild, A. R. (1979). Emotion work, feeling rules, and social-structure. *American Journal of Sociology*, 85(3), 551-575.

Star, S. L., & Strauss, A. (1999). Layers of silence, arenas of voice: The ecology of visible and invisible work. *Computer Supported Cooperative Work*, 8(1-2), 9-30.

Czarniawska- Joerges & Rolfe (1991): Leaders, Managers, Entrepreneurs On and Off the Organizational Stage. *Organization Studies*, 12 (4), 529-546

Dopson, S., Earl, M. and Snow, P. (2008): Mapping the Management Journey: Practice, Theory, and Context. Oxford: Oxford University Press.

Tengblad, S. (2012) The Work of Managers: Towards a Practice Theory of Management. Oxford: Oxford University Press.

WILLMOTT, H. C. (1987): STUDYING MANAGERIAL WORK: A CRITIQUE AND A PROPOSAL. *Journal of Management Studies* 24: 3, 249-269.

WILLMOTT, H . C. (1984). 'Images and ideals of managerial work'. *Journal of Management Studies*, 21, 3, 349-68.

Lektion 5

Underviser: Janne Seemann

Professioner og organisationer

Formål: Den moderne vidensorganisation er befolket med såkaldte professionelle (vidensarbejdere). Professionerne og de professionelle søger indflydelse på deres fagområde både samfundsmæssigt og lokalt. Det giver anledning til karakteristiske konflikter og styringsproblemer.

Også en del konflikter mellem organisationer kan føres tilbage til eksistensen af professionelle. Forelæsningen fokuserer især på, hvad der kendetegner de professionaliserede organisationer (fagbureaukratier), hvilke særlig styrings-, udviklings-, og ledelsesproblemer, der gælder i fagbureaukratier og tillige hvilke aktuelle udviklingstendenser, som udfordrer de professionelle og fagbureaukratierne?

Indhold:

- Hvorfor professionelle og prof. som idealtyper
- Magtperspektiver
- Prof. i fagbureaukratier
- Ledelse af prof.
- Den prof. organisation (fagbureaukratiet) under forandring

Litteratur:

Grundbog 1 kap 5 (ekstensivt)

Artikler

Peter Kragh Jespersen (2008): De professionelle, fagbureaukratiet og omstilling i den offentlige sektor. (kapitel 4) i Bømler(red.): Sociale organisationer i en omstillingstid. Reitzels Forlag (læselet)

K.M. Macdonald (1999): The sociology of the professions. Sage Publications. (kapitel 1) (god sociologisk baggrundslæsning)

Supplerende litteratur:

Bendix, H.W. Digmann, A. Jørgensen, P. og Møller Pedersen, K (2008): Hospitalsledelse. Organisatorisk fænomen og fagligdisciplin. København. Børsens forlag.

A. Abott (1988): The systems of professions. University of Chicago Press

E. Freidson (1994): Professionalism reborn, theory, prophecy and policy. University of Chicago Press

Hanne Sognstrup (2003): Professionelle i afdelingsledelse, PhD-afhandling, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet. (kapitel 2)

A. Abott (1988): The systems of professions. University of Chicago Press

E. Freidson (1994): Professionalism reborn, theory, prophecy and policy. University of Chicago Press

Hanne Sognstrup (2003): Professionelle i afdelingsledelse, PhD-afhandling, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet. (kapitel 2)

Bentzen, Borum m.fl. (red.) (1999): Når styringsambitioner møder praksis. Den svære omstilling af sygehus- og sundhedsvæsenet i Danmark og Sverige, Handelshøjskolens forlag.

Llewellyn, S. (2001). "'Two-way Windows": Clinicians as Medical Managers." *Organization Studies* 22(4) (s. 593-623).
Degeling, P., Zhang, K., Coyle, B., Xu, L. Z., Meng, Q. Y., Qu, J. B., & Hill, M.(2006) 'Clinicians and the governance of hospitals: A cross-cultural perspective on relations between profession and management' *Social Science & Medicine*, 63(3) (s. 757-775).

Klausen, Kurt Klaudi (2006): Institutionsledelse – Ledere, Mellemledere og sjakbajser i det offentlige, Børsens forlag.

Larsen, Bøje m.fl. (2007): De nye professionelle – fremtidens roller for de veluddannede, DJØF forlag.

Mo. T.O. (2008): Doctors as managers: moving towards general management? *Journal of Health Organization and Management*. Vol. 22 No.4. (s. 400-415).

Lektion 6

Underviser: Janne Seemann

Interorganisatorisk analyse (samspil på tværs af organisationer)

Formål: At anvende et interorganisatorisk blik og dermed fokusere på relationerne mellem organisationer, på betydningen af de organisatoriske omgivelser, og det netværk af aktører, der influerer på de organisatoriske strukturer, kulturer og processer. Forelæsningen centrerer om organisationer i interorganisatoriske netværk; som et netværk af flere mere eller mindre autonome enheder der indgår i et relativt stabilt samarbejde. Hvordan kan vi forstå interorganisatoriske netværk hvilke implikationer har de for organisation, ledelse og opgaveløsning? Der gennemgås i den forbindelse et konkret eksempel fra det danske sundhedsvæsen.

Indhold:

Hvad er interorganisatorisk analyse?

Netværksperspektiver

Netværkstypologier

Dynamik og forandring i interorganisatoriske netværk

Distriktspsykiatri i et interorganisatorisk perspektiv

Distriktspsykiatri i Viborg Amt

Netværkskarakteristika

Netværksdynamik (beskyttelsesstrategier og dysfunktioner)

Tværgående styringselementer

Litteratur:

Grundbog 1 kap. 6 (ekstensivt)

Artikler:

Janne Seemann: Netværk som forandringsstrategi og strategier i netværk. I Borum m.fl.(red.) (1999): Når styringsambitioner møder praksis, Handelshøjskolens Forlag

Janne Seemann: Distriktspsykiatrien i et organisatorisk spændingsfelt. I Blinkenberg m.fl. (red.) (2002): Distriktspsykiatri. En lærebog, Reitzels Forlag

Supplerende litteratur:

Alter & Hage (1993): Organizations Working Together, Newbury Park, CA: Sage Publications

W. Kickert, Klijn m.fl. (1997): Managing Complex Networks. Strategies for the Public Sector, Sage Publications

Janne Seemann og Rasmus Antoft (2002): Shared Care – samspil og konflikt mellem kommune,

praksislæge og sygehus. Flos forskningsrapport nr. 3.

Hatch, kapitel 3: "Organization-environment relations", s. 57-89 [33 sider, inkl. 3 siders referencer]

Alter, C. & Hage, J. (1993): *Organisations Working Together*, (kap. 1) Newbury Park, CA: Sage Publications

Axelsson, R. & Axelsson, S.B. (2007): "Samverkan och folkhälsa – begrebb, teorier och praktisk tillämpning", I: R. Axelsson m.fl. (red.) (2007): *Folkhälsa i Samverkan - mellan professioner, organisationer och samhälls-sektorer*, Studentlitteratur

Kickert, Klijn og Koppenjan (red.) (1997): *Managing Complex Networks – strategies for the public sector* (kap. 3 og 8), SAGE 1997

Tidd, J. & Bessant, J. (2009): *Managing Innovation*, 4ed. (kap. 1), Wiley 2009

de Man, A.P. (red.) (2008): *Knowledge and innovation in network*, US/UK: Edward Elgar

Brown, D. (1983): *Managing conflict at organizational interfaces* (kap. 7), Addison-Wesley

Seemann, J. & Gustafsson (2014): "Interorganisatorisk samverkan om innovation og forandring", I: R. Axelsson & S. B. Axelsson (red.) *Samverkan – kunskaper och erfarenheter*, Studentlitteratur

Gustafsson, J (2007/2009): "Lederskab i interorganisatoriske nätverk for folkhälsa och välfärd", I: R. Axelsson og S.B. Axelsson (red.): *Folkhälsa i samverkan*, Studentlitteratur

Osborne, S. (2006): "The New Public Governance", *Public Management Review* 8(3), pp.377-387.

Koppenjan, J. & Klijn, E. (2004): *Managing uncertainties in Networks* (kap. 7), London: Routledge.

Huxham, C. & Vangen, S. (2005): *Managing to Collaborate – the theory and practice of collaborative advantage*, London: Routledge

Cropper, S. et al (red.) (2008): *The Oxford Handbook of Inter-organizational Relations* (kap. 1 og 5), Oxford University Press

Sørensen, E. & Torfing, J. (2005): *Netværksstyring – fra government til governance*, Roskilde Universitetsforlag

Eksamen

Mundtlig gruppeeksamen med ekstern censur på baggrund af skriftlig projektrapport, som integrerer de tre fag

Vurderingskriterier

karaktern 12:

Gives for den fremragende præstation, der i forhold til ovenstående læringsmål demonstrerer en udtømmende opfyldelse af kursets målsætninger, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

karaktern 02:

Gives for den minimalt acceptable grad af opfyldelse af de ovenstående læringsmål for kurset.

Modulbeskrivelse (en beskrivelse for hvert modul)

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Videnskabsteori og forskningsmetode i socialt arbejde
10 ECTS

Placering

2. Semester

Modulansvarlig

- Søren Peter Olesen

Type og sprog

Studiefag og projektmodul
Dansk og engelsk

Mål

Kursets indhold og målsætninger beskrives i forhold til, hvad den studerende skal lære i forbindelse med modulet. Dette indbefatter gengivelse af studieordningens beskrivelse af viden, færdigheder og kompetencer.

Formålet med undervisningen er, at de studerende gennem VTM opnår en viden om og en forståelse af, hvad samfundsvidenskab er. Endvidere er formålet at opnå et beredskab til at forholde sig videnskabeligt til socialt arbejde – dvs. tilegne sig, redegøre for og vurdere viden om socialt arbejde samt opnå forudsætninger for selv at formulere undersøgelsesspørgsmål, designe og gennemføre undersøgelser, herunder at foretage dataindsamling/datakonstruktion, formulere analysestrategier og gennemføre analyser samt drage slutninger heraf – og således indgå i skabelse af viden. Yderligere drejer det sig om at opnå forudsætninger for at reflektere videnskabsteoretisk over disse spørgsmål. Endelig er formålet at forholde sig til anvendelse af viden, evaluering og praksisforskning. I første omgang i relation til Modul 2, senere bl.a. i specialet og på sigt i en erhvervsfunktion som kandidat i socialt arbejde.

Mere specifikke mål angivet i forbindelse med de enkelte lektioner.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Herunder beskrives det kort og generelt, hvad modulets faglige indhold består i, samt hvad baggrunden og motivationen for modulet er, hvilket vil sige en kort redegørelse for modulets indhold og berettigelse.

Hensigten er at skabe indsigt i det enkelte modul for den studerende og at skabe mulighed for at forstå modulet i forhold til det øvrige semester og uddannelsen som helhed.

VTM: Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

OVERSIGT:

- Lektion 1. Socialt arbejde, samfundsvidenskab og videnskabeligt arbejde - Forskningsproces-

sens faser og aspekter

- Lektion 2. Design af undersøgelser af socialt arbejde
- Lektion 3. Datakonstruktion
- Lektion 4. At forstå og anvende kvantitative studier
- Lektion 5. Evaluering og anvendelsesorienteret viden til brug i socialt arbejdes praksis
- Lektion 6. Analysestrategier
- Lektion 7. Videnskabsteoretiske refleksioner
- Lektion 8. Fælles lektion mellem de tre fag i Modul 2
- Lektion 9. Evt. frivillig lektion

Undervisningen gennemføres som forelæsninger, holddiskussioner og øvelser. Med henblik på at understøtte anvendelsen af VTM-kursets redskaber og refleksioner koordineres undervisningen med de øvrige aktiviteter i modul 2.

Underviserfordeling:

Lektion 1.

Titel: **Socialt arbejde, samfundsvidenskab og videnskabeligt arbejde - Forskningsprocessens faser og aspekter**

Underviser: Kathrine vitus, både Aalb. og Kbh.

Lektion 2.

Titel: **Design af undersøgelser af socialt arbejde**

Underviser: Morten Frederiksen, både Aalb. og Kbh.

Lektion 3.

Titel: **Datakonstruktion**

Underviser: Sophie Danneris Jensen, både Aalb. og Kbh.

Lektion 4.

Titel: **At forstå og anvende kvantitative studier**

Underviser: Merete Monrad, både Aalb. og Kbh.

Lektion 5.

Titel: **Evaluering og anvendelsesorienteret viden til brug i socialt arbejdes praksis**

Underviser: Dorte Caswell, både Aalb. og Kbh.

Lektion 6.

Titel: **Analysestrategier**

Underviser: Søren Peter Olesen, både Aalb. og Kbh.

Lektion 7.

Titel: **Videnskabsteoretiske refleksioner**

Underviser: Pia Ringø i Aalb. og Søren Juul i Kbh.

Lektion 8.

Titel: **Fælles lektion mellem de tre fag**

Underviser: Søren Juul, både Aalb og Kbh.

Lektion 9.

Titel: Evt, **frivillig lektion**

Underviser: Søren Juul, både Aalb. og Kbh.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Forventninger om den konkrete udmøntning af modulets ECTS-belastning, hvilket omfatter antallet af konfrontationstimer, øvelsesarbejde, tid til forberedelse, eventuel rejseaktivitet med videre.

Der afholdes 7 lektioner à 4 timer. Derudover deltager en af underviserne i en fælles lektion med undervisere fra de to øvrige fag i modulet, og der tilbydes en frivillig lektion efter nærmere aftale om udvalgte metodologiske og/eller videnskabsteoretiske temaer.

Der gennemføres øvelser i tilknytning til lektionsforløbet.

Deltagere

Her angives deltagerne i modulet, det vil sige først og fremmest en angivelse af deltagere, hvis der er flere årgange/retninger/samlæsning.

- Dette punkt kan efter studienævnets afgørelse udelades

Deltagerforudsætninger

Deltagere

- Studerende fra Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde

Det forudsættes, at de studerende har et grundlæggende kendskab til forskellige forskningsmetoder og metodologiske problemstillinger samt til videnskabsteoretiske positioner og grundlagsteoretiske problemstillinger på bachelorniveau.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Lektion 1: Socialt arbejde, samfundsvidenskab og videnskabeligt arbejde - Forskningsprocessens faser og aspekter

Underviser: Kathrine Vitus

Formål:

Formålet med denne lektion er at uddybe de studerendes forståelse af det problemorienterede projektarbejde som videnskabelig praksis, herunder sammenhængen mellem forskningsspørgsmål, teori og metode samt videnskabsteoretisk orientering. Det grundlæggende spørgsmål, som lektionen skal besvare, er, hvad samfundsvidenskab er eller kan være i forhold til genstandsfeltet socialt arbejde, samt hvordan de mest konkrete metodiske valg hænger sammen med problemstillingen såvel som forskerens teoretiske og videnskabsteoretiske orientering. Dette rejser også spørgsmålet om forholdet mellem videnskab og praksis: Kan viden om det sociale arbejdes felt etableres af samfundsvidenskaben alene, eller må det ske i dialog mellem videnskab og praksis? Der inddrages eksempler på klassiske og nyere metateoretiske diskussioner og kontroverser.

Centrale spørgsmål og temaer er:

- Hvad er videnskabelig viden, hvordan skabes viden om det sociale arbejdes felt, og hvad kan videnskab bruges til i socialt arbejde?
- Hvordan formuleres gode problemstillinger om socialt arbejde, og hvor konkret og handlingsanvisende for projektforsløbet bør problemstillingen være?
- Strategier for inddragelse af videnskabsteori i projektarbejdet
- Forskningsprocessens faser og grundlæggende karakteristika
- Hvordan kan teori, empiri og praksisviden på forskellige måder spille sammen i konkrete forskningsprojekter (herunder sondringerne teori/empiri og teori/praksis)?

Litteratur:

Fuglsang, L. & P.B. Olsen (2004): "Introduktion" (første del) s. 7-26 + 28, i: Fuglsang, L. & P.B. Olsen (red.): *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne. På tværs af fagkulturer og paradigmer*. Roskilde Universitetsforlag. 20 sider. (scannes og uploades)

Hastrup, K. (2004): "Refleksion. Vidensbegreber og videnskab", s. 409-425 i: Hastrup, K. (red.): *Viden om verden. En grundbog i antropologisk analyse*. Kbh.: Hans Reitzels Forlag. 17 sider. (scannes og uploades)

Held, L. (2003): "Ordet for samfund er gentagelse", i: *Dansk Sociologi*, Nr. 4, 14. årg., s. 25-39 (kompendium bind 1). 15 sider. (scannes og uploades)

Midtgaard, S.F. (2010): "Værdier i videnskaben", s. 377-396 i: Jacobsen, M.H., K. Lippert-Rasmussen & P. Nedergaard (red.): *Videnskabsteori i statskundskab, sociologi og forvaltning*. København: Hans Reitzels Forlag. 20 sider. (scannes og uploades)

Olesen, S.P. (2015): "Metodologiske perspektiver og socialt arbejde", s. 85-98 i: Christensen, A.B., S. Jørgensen, S.P. Olesen & T. Rasmussen: *Viden og videnskabsteori i socialt arbejde*. København: Hans Reitzels Forlag. 14 sider. (scannes og uploades)

Olesen, S.P. (under udarbejdelse): "Indledning", i: Monrad, M. & S.P. Olesen red. (2018): *Metoder og faser i forskning i socialt arbejde (foreløbig titel)*. Ca. 20 s. (scannes og uploades senere)

Olesen, S.P. (under udarbejdelse): "Problemformulering", i: Monrad, M. & S.P. Olesen red. (2018): *Metoder og faser i forskning i socialt arbejde (foreløbig titel)*. Ca. 20 s. (scannes og uploades senere)

Danneris, S. & Monrad, M. (under udarbejdelse): "Litteraturgennemgang", i: Monrad, M. & S.P. Olesen red. (2018): *Metoder og faser i forskning i socialt arbejde (foreløbig titel)*. Ca. 20 s. (scannes og uploades senere)

Ragin, C. (1994): "What is social research?" s. 11-30, i: Ragin, C.: *Constructing Social Research. The Unity and Diversity of Method*. Thousand Oaks: Pine Forge Press. 20 sider. (scannes og uploades)

Lektion 2. Design af undersøgelser af socialt arbejde

Underviser: Morten Frederiksen

Formål:

Formålet med denne kursusgang er at udvide og kvalificere de studerendes kendskab til forskellige former for design i studiet af socialt arbejde, samt fordele og ulemper forbundet med forskellige design. Designovervejelser handler om, hvordan undersøgelsesmål, metateori, teori og empiri kan kobles på forskellige måder afhængigt af undersøgelsens problemstilling og emne. Både når I som studerende selv skal vælge et forskningsdesign i forbindelse med jeres projekter på studiet og når I skal anvende og vurdere andres forskningsbidrag, er det nødvendigt at have indsigt i forskellige former for design samt de implikationer de forskellige design medfører. Vi vil på denne kursusgang se nærmere på deduktive, induktive, abduktive og retroduktive slutningsformer. Disse forskellige slutningsformer udgør forskellige måder at komme til de forskningsmæssige resultater. Det er vigtigt at have kendskab til såvel design som slutningsformer både for selv at kunne bidrage med videnskabelig viden og for at kunne forholde sig kritisk til den videnskabeligt producerede viden.

Centrale spørgsmål bliver:

- Hvordan kan socialt arbejde undersøges gennem forskellige forskningsdesign?
- Hvilke fordele og ulemper har forskellige forskningsdesign?
- Hvordan tilrettelægges et forskningsdesign og hvilke valg skal der træffes i denne proces?
- Hvilke implikationer har forskellige forskningsdesign for de slutninger der kan drages?

Litteratur:

6 & Bellamy (2012): Principles of methodology: kap. 5-8 (online adgang)

Wolf, Joye, Smith and Yang-chih (2016): The SAGE handbook of survey methodology kapitel 8 (online adgang)

Marriam (2009): Qualitative research: A guide to design and implementation. Kap. 2- 4. (Online adgang)

Bergman (2008): Advances in mixed methods research. Kap. 5 (online adgang)

Ragin and Amoroso (2011): Constructing social research: the unity and diversity of method kap 2 side 36 – 56 (snannes og oplodes på moodle)

Lektion 3. Datakonstruktion

Underviser: Sophie Danneris Jensen

Formål:

Denne undervisningsgang har i høj grad et praktisk sigte med det formål at:

- give de studerende et overblik over forskellige former for empiri

- gøre de studerende rustede til at tilvejebringe/konstruere forskellige typer empiri
- gøre de studerende bekendte med centrale metodiske overvejelser forbundet med tilvejebringelse og konstruktion af empiri

I undervisningen præsenteres et skel imellem forskergenereret empiri og naturligt forekommende empiri og metoder til at tilvejebringe/konstruere begge typer empiri tematiseres, dog med hovedvægten på forskergenereret empiri. Undervisningen behandler bl.a. adgang til feltet, konstruktion af spørgsmål til forskellige typer interview, gennemførelse af interview og deltagerobservation, samt brug af eksisterende datakilder, bl.a. online datakilder, registre og historiske dokumenter. Undervisningen berører desuden etiske spørgsmål både i forhold til konstruktion af empiri og anvendelsen af eksisterende datakilder.

Centrale spørgsmål bliver:

- Hvad er empiri?
- Hvilke former for empiri har særlig relevans for forskning i socialt arbejde?
- Hvordan opnås adgang til feltet?
- Hvordan gennemføres den praktiske konstruktion/indsamling af forskellige typer empiri?

Litteratur:

Danneris, Sophie (2016): Ready to work (yet)? Unemployment trajectories among vulnerable welfare recipients. *Qualitative social work*, s.1-18 (18 s.) (Downloades fra: <http://qsw.sagepub.com/content/early/2016/11/11/1473325016672916.abstract>)

Kristiansen, Søren & Hanne Kathrine Krogstrup (1999): *Deltagende observation*. København: Hans Reitzels Forlag. (kapitel 5, s. 139-159, 20 s.). (scannes og uploades)

Holstein, James A. & Jaber F. Gubrium (2004): *The active interview*. I *Qualitative research. Theory, method and practice*, red. David Silverman. 140- 161. London: Sage. (scannes og uploades)

Law, John (2004): *After method. Mess in social science research*. Oxon: Routledge. (s. 1-11, 11s.). (scannes og uploades)

Linders, Annulla (2008): Documents, texts, and archives in constructionist research. In *Handbook of constructionist research*, eds. James A. Holstein, Jaber F. Gubrium, 467-490. New York & London: The Guilford Press (20 s.). (scannes og uploades)

Monrad, M. (under udgivelse i metodeantologi): Datatilvirkning, Kap. 4 i: Monrad, M. & S.P. Olesen red. (2018): *Metoder og faser i forskning i socialt arbejde (foreløbig titel)*. Ca. 20 s. (scannes og uploades senere)

Olesen, Søren Peter & Leena Eskelinen (2009): Korte narrativer i analyser af beskæftigelsesindsatser. *Tidskrift for Arbejdsliv* 11(4) (38-51) (Downloades fra: http://www.nyt-om-arbejdsliv.dk/images/pdf/2009/nr4/tfa4_2009_038-051.pdf)

Olsen, H. (2006): Guide til gode spørgeskemaer. København: Socialforskningsinstituttet 06:11, (Download fra: <http://www.sfi.dk/sogesvar-4455.aspx?Action=1&NewsId=121&PID=9262>).

Schjellerup Nielsen, Helle (2009): Udforskning af børneperspektiver i dialog mellem børn og forsker, *Tidsskrift for Socialpædagogik*, 23:13-21. (9 s.). (scannes og uploades)

Sixsmith, Judith & Craig D. Murray (2001): Ethical issues in the documentary data analysis of internet posts and archives, *Qualitative Health Research*, 11, 3, 423-32. (8 s.). (Downloades fra: <http://qhr.sagepub.com/content/11/3/423>)

Lektion 4. Kvantitativ metode

Underviser: Merete Monrad

Formål:

Lektionen giver en indføring i at læse og diskutere kvantitative studier og introducerer bagvedliggende statistiske grundbegreber, som er centrale for at kunne fortolke tabeller og forstå kvantitative opgørelser.

Undervisningen kommer til at tage udgangspunkt i aktuelle eksempler på kvantitative undersøgelser i socialt arbejde og sociale problemer. Med udgangspunkt i eksemplerne introduceres statistiske nøglebegreber og centrale metodiske spørgsmål, der giver et grundlag for at forstå og kritisk diskutere kvantitativ forskning.

Centrale spørgsmål og temaer er:

- Hvordan kan vi forstå kvantitative metoder?
- Hvilke oplysninger har særlig relevans for at vurdere kvantitative studier?
- Hvordan kan kvantitative data anvendes og fortolkes analytisk?
- Hvordan kan kvalitativ og kvantitativ empiri kombineres analytisk?

Litteratur:

Gundelach (2013): *Simpel tabel analyse*. Hele bogen, købes (E-bog 100,- samfundslitteratur.dk)

Treiman (2009): *Research methods for social science: quantitative data analysis doing social research to test ideas*. Kap. 5 (online adgang)

Creswell, J.W. (2007): "Understanding Mixed Methods Research", i: Creswell, J. W. & Plano-Clark, V.L., *Designing and Conducting Mixed Methods of Research*. Thousand Oaks: Sage Publications, kap. 1, s. 1-19 (scannes og uploades, også pensum i lektion 6).

Monrad, M. (under udarbejdelse): "Analyse af tal", Kap. 7 i: Monrad, M. & S.P. Olesen red. (2018): Metoder og faser i forskning i socialt arbejde (foreløbig titel). Ca. 20 s. (scannes og uploades senere)

Lektion 5. Evaluering og anvendelsesorienteret viden til brug i socialt arbejdes praksis

Underviser: Dorte Caswell

Formålet med denne kursusgang er at introducere til de mere anvendelsesorienterede former for viden, der spiller en central rolle i forhold til socialt arbejde. Vi skal se nærmere på begreber som anvendelsesorienteret forskning, praksis- og praktikerforskning, aktionsforskning og evaluering. Vi

kommer til at arbejde med evalueringsbegrebet, både i forhold til evaluering som fænomen ift. det sociale arbejde, men også i forhold til evaluering som inspiration til at lave undersøgelser i socialt arbejdes praksis. Evaluering er et fænomen som spiller en central rolle i forhold til socialt arbejde, og det må forventes at I kommer til at stifte bekendtskab med evaluering. Det kan være i rollen som evaluator, som brugere af evalueringer, som igangsættere af evaluering eller noget helt fjerde. Denne kursusgang skal styrke jeres kompetencer til at forstå og håndtere den rolle evaluering spiller i forhold til socialt arbejdes felt.

Centrale spørgsmål bliver:

- Hvad er evaluering og hvad betyder det i forhold til socialt arbejde?
- Hvilke typer viden produceres ved hjælp af forskellige evalueringstyper og evalueringsmodeller?
- Hvor går grænsen mellem videnskabelig viden og evaluering?
- Kan evaluering inspirere til at kvalificere analysearbejdet i socialt arbejdes praksis?

Litteratur:

Shaw, Ian & Lunt, Neil (2011): [Navigating Practitioner Research](http://bjsw.oxfordjournals.org/content/41/8/1548.full) British Journal of Social Work, 2011, Vol. 41(8), pp.1548-1565 <http://bjsw.oxfordjournals.org/content/41/8/1548.full>, 17sider.

Gredig, D. & P. Sommerfeld (2008): New Proposals for Generating and Exploiting Solution-Oriented Knowledge. Research on Social Work Practice, 18:292-300
<http://rsw.sagepub.com/content/18/4/292> 8 sider

Vedung, Evert (2010): Four Waves of Evaluation Diffusion doi: 10.1177/1356389010372452 Evaluation July 2010 vol. 16 no. 3 263-277, <http://evi.sagepub.com/content/16/3/263>, 14 sider.

Dahler-Larsen, Peter (2015): "Evaluering. Kvalitative Metoder", i: En grundbog. red. / Svend Brinkmann; Lene Tanggaard; Ole Thornye; Bjørn Nake. 2. udg. København : Hans Reitzel, s. 181-196. 15 sider. (scannes og uploades)

Larsen, Flemming: "Den politiske evalueringsanvendelse af resultatstyring", Kapitel 6, i: Bredgaard, T. (red.) Evaluering af offentlig politik og administration. s.145-168. 23 sider. (scannes og uploades)

Lektion 6. Analysestrategier

Underviser: Søren Peter Olesen

Formål:

Sigtet med lektionen er at de studerende bliver opmærksom på analysefasens centrale rolle i projekter/undersøgelser samt tilegner sig viden om og færdigheder i at analysere.

Lektionen sætter sammen med den følgende lektion fokus på kvalitative og kvantitative analysestrategier samt på tværgående strategier, fx i case-studier. Blandt kvalitative strategier dækkes eksempelvis *grounded theory*-tilgange, teorifortolkende tilgange og diskursanalyser. Tværgående analysestrategier angår miks af forskellige former for kvalitativ empiri såvel som af kvantitativ og kvalitativ empiri.

Der inddrages eksempler fra den supplerende litteratur med henblik på at opnå en fornemmelse af bredden og variationen i det samlede felt af mulige analysestrategier og analytiske procedurer, dog uden at litteraturen forudsættes læst. Lektionen illustrerer metateoretiske overvejsers analytiske rolle, bl.a. i form af forskellige paradigmer for samfundsvidenskabelige analyser, samt i form af stærke og svage sider samt spændingstilstande og berøringsflader mellem kvantitative og kvalitative analysetraditioner.

Blandt analysestrategiske emner, der belyses, er:

- Hvad vil det sige at analysere?
- Hvilken analytisk rolle spiller metateoretiske overvejsers?
- Hvad er forskellen mellem deduktive, induktive, retroduktive og abduktive analyser?
- Hvordan gennemføres åben vs. teoretisk kodning af kvalitative data?
- Hvordan kan kvalitativ og kvantitativ empiri kombineres analytisk?
- Hvordan gennemføres triangulerende og generaliserende analyser?
- Hvad er casestudier, og hvordan kan case-data analyseres?
- Hvordan løses problemer vedrørende gyldighed, pålidelighed og generaliserbarhed i forskellige former for analyser?

Litteratur:

Tekster med online adgang fra <http://www.aub.aau.dk/>:

Jakobsen, B. Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (2010) Fænomenologi. I Brinkmann, S. og Tanggaard, L. (red.) Kvalitative metoder. En grundbog. København: Hans Reitzels Forlag. (23 sider)
Winther Jørgensen, M & L. Phillips (1999) Det diskursanalytiske felt. I Winther Jørgensen, M & L. Phillips Diskursanalyse som teori og metode. Frederiksberg: Samfundslitteratur. (25 sider)

Følgende tekster scannes og lægges på moodle:

Stake, Robert E. (2000) Case Studies. I Denzin, N.K & Lincoln, Y.S. (eds.) Handbook of Qualitative Research, Second Edition. Thousand Oaks, London, Delhi: Sage. (20 sider). (scannes og uploades)
Järvinen, M. (2005) Interview i en interaktionistisk begrebsramme. I Järvinen, M & Mik-Meyer, N. (red.) Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv. København: Hans Reitzels Forlag. (20 sider). (scannes og uploades)
Creswell, J.W. (2007) Understanding Mixed Methods Research. I Creswell, J.W. & Plano-Clark, V.L. Designing and conducting Mixed Methods of Research. Thousand Oaks: Sage Publications. (19 sider) – også pensum i lektion 6. (scannes og uploades)
Charmaz, K (2014) An invitation to Grounded Theory. I Constructing Grounded Theory. London: Sage. (20 sider). (scannes og uploades)

Olesen, S.P. (under udarbejdelse): "Analysestrategier og slutninger", Kap. 5 i: Monrad, M. & S.P. Olesen red. (2018): Metoder og faser i forskning i socialt arbejde (foreløbig titel). Ca. 20 s. (scannes og uploades senere)

Olesen, S.P. & Carlsen, L.T. (under udarbejdelse): "Analyse af tekst", Kap. 6 i: Monrad, M. & S.P. Olesen red. (2018): Metoder og faser i forskning i socialt arbejde (foreløbig titel). Ca. 20 s. (scannes og uploades senere)

Vitus, K. (under udarbejdelse): "Konflikt i forskningsprocesser", Kap. 11 i: Monrad, M. & S.P. Olesen red. (2018): Metoder og faser i forskning i socialt arbejde (foreløbig titel). Ca. 20 s. (scannes og uploades senere)

Supplerende litteratur:

Becker, Howard S. (1998): Concepts. I Tricks of the Trade. How to think about your research while you're doing it. Chicago and London: Chicago University Press.

Becker, Howard S. (1998): Imagery. I Tricks of the Trade. How to think about your research while you're doing it. Chicago and London: Chicago University Press.

Antoft, R., Salomonsen, H.H. (2007) Det kvalitative casestudium – introduktion til en forskningsstrategi. I Antoft, R., et al (red.) Håndværk & Horisoner – tradition og nytænkning i kvalitative metode. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Olsen, H. (2003) Kvalitative analyser og kvalitetssikring. Sociologisk Forskning, nr. 1. (38 sider)

Lektion 7. Videnskabsteoretiske refleksioner

Undervisere: Aalborg v/ Pia Ringø og København v/ Søren Juul

Formålet med denne lektion er at fremme de studerendes forståelse af, hvad den videnskabsteoretiske orientering betyder for de forskningsspørgsmål, der meningsfyldt kan formuleres, og de forsknings- og metodestrategier, der meningsfuldt kan forfølges. Indsigten i, at viden altid er viden fra et bestemt perspektiv, vil øge de studerendes færdigheder i at forholde sig reflekteret til deres egen og andres videnskabelige praksis og leve op til kravet om gennemsigtighed i projektarbejdet. Der stilles i lektionen skarpt på forskellige videnskabsteoretiske positioner og på kontroverserne mellem dem, som de bl.a. er kommet til udtryk i nyere danske undersøgelser af socialt arbejde. Navnlig tematiseres forskellen mellem realistiske og konstruktivistiske vidensopfattelser, mellem fakta og fortolkning, mellem forskellige forklaringstyper og mellem forskellige opfattelser af samfundsvidenskabens kritiske rolle. I denne forbindelse drøftes også, hvad der kan forstås ved videnskabelig kvalitet inden for forskellige videnskabsteoretiske paradigmer.

Centrale spørgsmål bliver:

- Hvordan bliver videnskabsteoretiske refleksioner et naturligt element i projektarbejdets forskellige faser?
- Hvilke videnskabsteoretiske kontroverser gennemsyrrer den aktuelle forskning, politik og praksis på det sociale arbejdes felt?
- Hvad kan der fra konkurrerende videnskabsteoretiske perspektiver forstås ved videnskabelig kvalitet?

Litteratur:

Christoffersen, M.N. m.fl. (2007): *Adoption som indsats. En systematisk gennemgang af udenlandske erfaringer*, s. 5-35, 153-162. København: SFI (07:32) (undersøgelseseksempel; downloades fra: www.sfi.dk). 41 sider.

Eskelinen, L., S.P. Olesen & D. Caswell (2008): *Potentialer i socialt arbejde. Et konstruktivt blik på faglig praksis*. København: Hans Reitzels Forlag. S. 77-96, Kap. 2.2: "Kommunikative kompetencer i klientkontakt" (scannes og uploades)

Juul, S. (under udarbejdelse): "Videnskabsteoretiske kontroverser i forskning i socialt arbejde", Kap. 10 i: Monrad, M. & S.P. Olesen red. (2018): *Metoder og faser i forskning i socialt arbejde* (foreløbig titel). Ca. 20 s. (scannes og uploades senere)

Høilund, P. (2000): "Faglighed og etik i praktisk socialt arbejde". *Uden for nummer*, nr. 1(1), s. 6-15 (scannes og uploades).

Høilund, P & S. Juul, (2015): "Krænkelser i socialt arbejde", Kapitel 2 i: *Anerkendelse og dømmekraft i socialt arbejde* (s.33-52). Hans Reitzels Forlag (scannes og uploades).

Villadsen, S. (2003): "Det sociale arbejde som befrielse" (side 192-211) i: Margaretha ½Järvinen og Nanna Mik-Meyer (red.): *At skabe en klient – institutionelle identiteter i socialt arbejde*. Hans Reitzels Forlag (scannes og uploades).

Supplerende litteratur:

Ejrnæs, M. & Guldager, J. (2008): *Helhedssyn og forklaring*. Akademisk Forlag.

Høilund, P. & Juul, S. (2005): *Anerkendelse og dømmekraft i socialt arbejde*. Hans Reitzels Forlag.

Juul, S. & Bransholm Pedersen, K. (2012): *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori. En indføring*. Hans Reitzels Forlag.

Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (2003): *At skabe en klient*. Hans Reitzels Forlag.

Olesen, S. P. (2005): "Samtaleanalyse – hverdagslivets kategorisering og sekventialitet", s. 306-343 i: Jacobsen, M.H. & S. Kristiansen (red.): *Hverdagslivet – sociologier om det upåagtede*. København: Hans Reitzels Forlag 2005.

Villadsen, K. (2004): *Det sociale arbejdes genealogi. Om kampen for at gøre fattige og udstødte til frie mennesker*. Hans Reitzels Forlag.

Lektion 8. Fælles lektion mellem de tre fag i modulet

Underviser: Søren Juul

Lektion 9. Ekstra lektion (efter nærmere aftale, frivillig)

Underviser: Søren Juul

Eksamen

Mundtlig gruppeeksamen med ekstern censur på baggrund af skriftlig projektrapport, som integrerer de tre fag.

Vurderingskriterier
karakteren 12:

Gives for den fremragende præstation, der i forhold til ovenstående læringsmål demonstrerer en ud-

tømmende opfyldelse af kursets målsætninger, med ingen eller få uvæsentlige mangler.

karakteren 02:

Gives for den minimalt acceptable grad af opfyldelse af de ovenstående læringsmål for kurset.

Modulbeskrivelse for Praktikmodul/Modul 3C F2018

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode) Praktik Praktik kan udgøre 5, 10 eller 15 ECTS. Tidsmæssigt vil 5 ECTS svare til ca. 1 månedes praktik, 10 ECTS til ca. 2 måneders praktik og 15 ECTS til ca. 3 måneders praktik. Praktikken kan gennemføres på fuld tid, deltid eller flekstud. Praktik kan kombineres med valgfag eller fravælges til fordel for valgfag
Placering 3. Semester
Modulansvarlig Praktikkoordinatorer: Anne Breumlund og Inger Bruun Hansen
Type og sprog Praktikmodul. Praktik kan tages i Danmark eller udlandet. Dansk eller fremmedsprog.
Mål Målet for praktik er at give den studerende mulighed for at profilere sit studie og uddybe sine kompetencer i forhold til socialt arbejdes praksis i institutionelle omgivelser. Læringsmål ifølge Studieordning Viden <ul style="list-style-type: none">• har viden om teorier og metoder tilegnet på studiet, som er relevante for opgaveløsninger som Kandidat i Socialt Arbejde i en organisation eller virksomhed Færdigheder <ul style="list-style-type: none">• kan identificere og analysere konkrete socialfaglige problemstillinger i en institutionel kontekst med baggrund i en teoretisk referenceramme• kan identificere og analysere konsekvenser ved at anvende en bestemt teoretisk referenceramme som analysegrundlag på en konkret social institutions/organisations problemstillinger Kompetencer <ul style="list-style-type: none">• kan udfolde sin profil i en praksisrettet lokal kontekst på baggrund af den viden, der er tilegnet på studiet• kan anvende og begrunde relevante fagelementer på socialfaglige og institutionelle problemstillinger i relation til socialt arbejde i en social institution/organisation• kan planlægge og samarbejde i et tværfagligt team vedrørende løsningen af én eller flere opgaver• kan formidle resultater skriftligt og mundtligt til anvendelse i praksis• kan analysere og reflektere over egen læreproces i praktikforløbet skriftligt og mundtligt Praktikforløbet giver viden, færdigheder og kompetence til specialemodulet på 10. semester
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre Undervisningsformen i praktik vil være afhængig af forholdene på praktikstedet og vil bestå i et projektorienteret selvstudie. Den studerende kan afprøve og få erfaringer med at omsætte viden, teorier og metoder tilegnet på uddannelsen i praksis. Praktikken skal derfor have relevans for studiet ved Kandidatuddannelsen i

Socialt Arbejde. Arbejdsopgaverne i praktikken skal således være på et akademisk niveau. Disse kan have karakter af dataindsamling og analyser i forbindelse med forsknings-, evaluerings- og undersøgelsesprojekter, sagsbehandling, administration og analyse i forbindelse med varetagelse af daglige arbejdsopgaver, udviklingsopgaver, undervisnings- og formidlingsopgaver. Praktikstedet skal være en arbejdsplads, som kan have relevans for færdiguddannede kandidater.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Se tidligere

Deltagere

- Studerende på Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde

Deltagerforudsætninger

Praktikstedet skal godkendes af studienævnet og/eller praktikkoordinator.

Den studerende skal i samarbejde med praktikstedet udarbejde en forhåndsgodkendelse, som skal godkendes af praktikkoordinatorerne.

Der skal derudover foreligge en godkendt og underskrevet praktikkontrakt.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Der afholdes i forbindelse med praktikmodulet et introduktionsmøde og to praktikseminarer

Introduktionsmødet til praktik afholdes i semestret forud i hhv. København og Ålborg
Ålborg den 26. februar 2018

København den 26. februar 2018

Indhold: Regler og rammer for praktikforløb samt lidt om ideer til praktiksteder og arbejdsopgaver

Praktikseminar afholdes den 26. februar 2018 i København.

og den 28. februar 2018 i Ålborg. Indhold: Erfaringsudveksling og sparring – rollen som praktikant og praktikopgaver

Underviser(e): Praktikkoordinatorer Inger Bruun Hansen / Anne Breumlund

Eksamen

Mundtlig prøve på baggrund af praktikrapport.

Rapporten kan udfærdiges individuelt eller i grupper med maksimalt 4 deltagere. Praktikrapporten har karakter af en erfaringsanalyse på maksimalt 48.000 anslag inkl. mellemrum.

Rapporten evalueres gennem intern censur.

Modulbeskrivelse Speciale f2018 København og Aalborg

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)
Speciale 30 ECTS
Modulansvarlig
For studerende i København og Aalborg: Inge M. Bryderup
Type og sprog
Projektmodul. Undervisningen på modulet er opdelt i henholdsvis vejledning og seminarer. Vejledning tildeles efter normer, som er beskrevet i studiehåndbogen. Dansk
Mål
Målet for specialet er at give den studerende lejlighed til at demonstrere evne til at beskrive, analysere og bearbejde komplekse problemer og problemstillinger. Specialet skal behandle en problemstilling indenfor socialt arbejde og kan indeholde såvel teoretiske som empiriske elementer samt demonstrere praktiske anvendelsesmuligheder og perspektiver. Problemstillingen skal godkendes af specialekoordinator (delegeret af studienævnsformand)
Læringsmål
Viden
<ul style="list-style-type: none">• har viden om videnskabelige teorier og metoder i relation til socialt arbejde• har viden om at vælge, reflektere og analysere teoriers og metoders betydning for specialets fokus samt for udvikling og ændringer i det sociale arbejde
Færdigheder
<ul style="list-style-type: none">• kan argumentere teoretisk for udvalgte socialfaglige løsninger og perspektiver kan profilere sin viden med henblik på at foretage en dybtgående analyse på et afgrænset område• kan foretage et relevant valg af og kombinere flere socialfaglige discipliner og videnskabelige metoder i en målrettet og struktureret analyse• kan foretage dybtgående og avancerede analyser på et afgrænset område
Kompetance
<ul style="list-style-type: none">• kan arbejde selvstændigt med videnskabelige teorier og metoder• kan arbejde målrettet og struktureret samt kombinere flere socialfaglige discipliner og videnskabelige metoder• kan argumentere fagligt for at foretage en udvælgelse af socialfaglige løsninger• kan analysere og reflektere over teoriers og metoders betydning for specialets fokus og perspektiver og omsætte analyser og fund til brug for kvalificering af socialt arbejdes praksis• kan formidle og formulere socialfaglige problemstillinger, skriftligt og mundtligt.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Specialet skal behandle en problemstilling indenfor socialt arbejde og tage udgangspunkt i temaer, moduler og/eller fag præsenteret under det hidtidige studieforløb, men forventes også at indeholde yderligere fordybelse i hele eller dele af ovennævnte temaer/moduler/fag.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Forventet arbejdsindsats med deltagelse i specialeintroduktion, to specialeseminarer, responsmøde samt forskningsaktiviteter i forbindelse med udarbejdelse af eget skriftligt projekt er fuld tid svarende til 30 ECT.

Deltagere

-

Deltagerforudsætninger

At samtlige øvrige eksaminer er bestået inden indlevering af speciale

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Undervisningen er opdelt i fire specialeseminarer, hvor sidstnævnte er obligatorisk og skemalagt responsmøde:

1. specialeseminar/introduktion er et informationsmøde om specialemodulet samt muligheder for gruppedannelse.

Der er yderligere tre specialeseminarer i løbet af specialesemestret, hvoraf det sidste har form som obligatoriske individuelle responsmøder.

Indholdet i specialeseminarerne i specialesemestret er:

2. specialeseminar: Her forelæses i *problemformulering og tidsstyring*. Desuden arbejdes der i grupper med fremsendte problemformuleringer.

Desuden tilrettelægges specialeworkshop i litteratursøgning I tilknytning til 2. specialeseminar.
v/ Inge M. Bryderup med flere

3. specialeseminar: Her forelæses i *teori og analyser*. Desuden arbejdes der i grupper med fremsendte analysedele eller overvejelser herom fra specialerne.

v/ Inge M. Bryderup med flere

4. specialeseminar/responsmøder: Responsmøder er tilrettelagt som obligatoriske, individuelle (eller gruppebaserede) responsmøder med skriftlige bidrag fra specialer på max. 50 sider, hvor der gives respons af en underviser fra uddannelsen og medstuderende. Vejledere deltager også i responsmøder.

Skema for responsmøder vil blive meddelt medio februar.

Litteraturforslag:

Adolphsen, Jes & Palle Quist (1998). *ABC i problemformulering, problemløsning og projektskrivning*. 2. udgave. København: Gyldendal Undervisning.

Breumlund, Anne og Inger Bruun Hansen (2015). *Forskningsmetoder til at se forandringer i hverdagslivet hos voksne med kognitive, mentale og kommunikative funktionsnedsættelser*. Aalborg Universitet.

Jørgensen, Peter Stray (2003). *Formalia i opgaver på videregående uddannelser – serviceafsnit, litteraturhenvisninger, layout og typografi*. 2. udgave. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Jørgensen, Peter Stray og Lotte Rienecker (2004). *Den gode opgave - opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 2. udgave. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Olsen, Poul Bitsch & Kaare Pedersen(2006). *Problemorienteret projektarbejde - en værktøjsbog*. 3. udgave. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Rienecker, Lotte (2005). *Problemformulering på de samfundsvidenskabelige uddannelser*. 3. udgave. Frederiksberg: Samfundslitteratur.